

DISPUTATIO V.

De Munere Confessarij in ipso ac-
tu Confessionis.

*SECT. I. Quām dispositionem ad-
vertere debeat in Pœnitente, ut
illum absolvat?*

1. **C**UM dispositio Pœnitentis ad Sacra-
mentum requisita ad hæc puncta
reducatur, scilicet, noritiam my-
steriorum fidei, examen conscientiæ, dolo-
rem, & confessionem, munus est Confessa-
rij advertere, an ea omnia Pœnitens afferat.
Circa primum autem satis jam diximus disp.
3. sect. 1. à. n. 1. sed præsertim n. 4. Quoad
examen vero certum est primò ex Trident.
sess. 14. cap. 5. requiri, ut Pœnitens ante con-
fessionem se diligenter excutiat, speciesquæ
peccatorum, numerum, & circumstantias,
saltēt quæ speciem mutant, exploreat.

2. Secundò: Diligentiam mediocrem insi-
ficere, qualem vir prudens in negotijs magni
momenti solet adhibere; nec opus est nimia
diligentia, etiam si quis putet cum ea plura
alii

alia fortè reperturum, ut ex P. Layman, &
Bonacina, docet P. Busembau. Nec post hanc
diligentem excusionem tenetur Pœnitens ul-
terius de anteacta vita cogitare. Imo si oc-
currat postea, aliquid non fuisse explicatum
in confessione, poterit sibi persuadere, jam
cum alijs fuisse memoratum ait Diana p. 3.
tract. 4. R. 107. ex Joanne Sanchez, quod
ego solum admirterem cum restrictionibus
positis disp. 2. sect. 3. n. 2. Tertiò: non esse
necessarium peccata scribere, etiam si quis ti-
meat, ne forte memoria excidant, ut docet
Machado tom. 1. lib. 2. P. 4. tract. 5. doc. 7.
n. 3. & etiam P. Busembau ex PP. Suarez,
Vasquez, Valencia, & alijs. Imo nec id esse
consulendum præsertim pro scrupulosis. His
positis.

3. Quæres primò: Quid debeat facere
Confessarius, qui defectum examinis adverit
in Pœnitente? Respondeo: Quod si confessio
sit magni temporis, & Pœnitens capax per se
solum suam conscientiam discutiendi, debet
illum remittere Confessarius, ut diligenter
examineret; licet enim Confessarius supplere
valet suis interrogationibus Pœnitentis de-
fectum, ferè impossibile est, ut hic repente
rogatus, de omnibus recordetur. In confes-
sionibus vero Rusticorum, & Rudium (licet
etiam possit Confessarius ad examen illos re-
mit,

mittere) melius erit ut Pœnitentis defectum suppleat interrogationibus; tūm qui ut benē ait Corella, experientia docet, prædictos, si ad examen mittantur, raro vel numquam ad confessionem redire: tūm quia ipsi numquā tam expeditē se solis conscientiam examinabunt, etiam per multum temporis spatium, quām poterunt breviori tempore adjuti à Confessario: & præterea faciat ut se accusent de examinis negligentia, nisi fortè properter ignorantiam invincibilem, non fuerit culpabilis.

4. Circa dolorem vērō quæres secundò: Quæ illius cognitio requiratur in Confessario? Respondeo: Hunc debere præsumere dolorem, & propositum requisitum in Pœnitente esse, quando in confessione signa doloris apparent. Item, quando Pœnitens ipse dicit se dolere, quia cum ipse sit & reus, & actor, & testis in hoc judicio, standum est illius dicto; sed tamen rudiores, & qui raro confitentur, semper excitandi sunt ad dolorem aliquibus motivis propositis. Sed tamen omnino adverte nec signa externa Pœnitentis, nec dictum, & testimonium illius sufficiere ad cognitionem, & securitatem Confessarii, quando hic aliudē, & ex aliqua ratione positiva judicat, vel prudenter timet Pœnitentem non afferre dolorem, & propositum

re:

requisitum, qualis erit, si Pœnitens in occasione proxima veretur, vel recidiva sit, quod quo modō intelligendum sit ad sect. sequent. declarandum rejicio.

5. Circa confessionem quæres tertio: An Confessarius advertens Pœnitentem aliquod peccatum non confiteri, quod illi constat à Pœnitente commissum, possit adhuc illum benē dispositum judicare, & absolvere? Respondeo: Quod si Confessarius evidenter sciat Pœnitentem commissē peccatum, & nec alteri confessum fuisse, nec habere justam, & rationalem causam illud prætermittendi, si Pœnitens de illo interrogatus, neget, non potest illum absolvere, quia clare illi constat, Pœnitentem non esse rectē dispositum.

6. Dixi primò: si evidenter sciat, quia si solum dubitat de peccato, vel de non facta alteri confessione, debet absolvere, quia qui libet debet præsumi bonus, atque adeò rectē dispositus, nisi contrarium clarē constet. Unde etiam si Confessarius ex aliotum confessione noverit peccatum, adhuc debet stare dicto Pœnitentis; tūm quia illa non est evidens notitia; tūm quia Pœnitens in hoc iudicio non solum est reus, sed etiam testis, & accusatur; ideoquā credendum magis illi in sua causa, quām alijs in aliena. Dixi secundò: Nec habere rationabilem, & justam causam;

M 3

Op.

Et. quia ex dictis disp. 3. iect. 9. aliquando ex rationabili causa licet Pœnitenti peccatum aliquod tacitus prætermittere, vel quia potuit etiam Pœnitens aliquam opinionem probabilem habere pro se, suaque actione, licet sit contra opinionem etiam probabiliorem Confessarij, juxta infra dicenda sect. 4.

SECT. II. Quomodo se debeat gerere Confessarius cum recidiva, & cum eo, qui est in occasione proxima peccandi?

1. **P**RO difficultatis hujus utilissima resolutione præmitrèndæ sunt primò quinque propositiones damnatae. Prima ab Innocent. XI. quæ est 60. inter 65. ajebat: *Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, natura, aut Ecclesia, et si emmendationis nulla spes appareat, nec est neganda, nec differenda absoluto, dummodo ore proferat, se dolere, & proponere emmendationem.* Secunda, quæ est 61. *Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere, quinim direcere, & ex proposito quarit, aut ei se ingerit.* Tertia, quæ est 62. *Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis,*

utilis, aut honesta, non fugiendi occurrit. Quarta, quæ est 63. *Licitum est quare direcere occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi.* Quinta, denique ab Alexandr. VII. quæ est 41. *inter 45. damnatas: Non est obligandus Concubinarius ad ejiciendum Concubinam, si haec nimis utilis esset ad oblectamentum Concubinarij, vulgo, regalo, dum deficiente illa, nimis ageret vitam, & alia epuleatio magno Concubinarij afficerent, & alia famula nimis difficile inveniretur.*

2. *P*ræmito secundò: Occasionem aliam esse proximam, aliam remotam. Proxima est, quæ semper, vel serè semper peccatum inducit. Remota est: Quæ vel numquam, vel raro inducit peccatum. Unde quæ respectu unius est remota, potest esse proxima respectu alterius. Rursus: Proxima alia est voluntaria, quæ tolli potest absque gravissimo aliquo, & urgentissimo damno. Alia involuntaria, quæ absque gravissimo damno vita, honoris, vel bonorum vitari non potest, quem potest habere filius familias, cui ancilla Patris, v. g. occasio est peccandi, & tamen nec paternam domum valet ille deserere, nec ancillam ejicere.

3. *P*ræmito secundò: Consuetudinem peccandi esse facilitatem, & inclinationem quamdam ad peccandum *ex repetitione ac-*

tuum, quæ ut potest generari ex paucioribus actibus, quia valde intensis, potest etiam delectari per pauciores actus contrarios etiam valde intensos; imo aliquando per unicum actum intensissimum juxta ea, quæ communiter docentur in libris de anima. His præmissis,

4. Dico primò: Habens occasionem proximam voluntariam, quam, scilicet, potest, & non vult vitare etiam prætextu alicujus utilitatis etiam spiritualis propriæ, vel alienæ, non debet absolvī. Patet ex secunda, tertia, quarta, & quinta propositionibus damnatis; & ratio est clara, quia talis accedit indispositus, & cum actuali affluu ad peccandum, unde habens occasionem proximam voluntariam intra domum, debet cogi illam ejicere antequam absolvatur. Si tamen Poenitens propositum firmum ostendat illam, quam primum ejiciendi, nec alias ipsum, vel alios Confessarios simili proposito fefellerit, non erit contra damnationem prædictam illum absolvere, ut patet ex ipso tenore propositionum; sed tamen cautè nimis, & rigidum potius, quam facilem, debet in hac re se se gerere Confessarius, & conveniens erit ut iunc absolutionem differat, juxta dicenda conclusione ultima.

5. Dico secundo: Qui occasionem proximam

mam habet involuntariam potest absolvī, dummodo paratus sit adhibere remedia, quæ à Confessario prescribantur. Ea autem sunt, ut Sacraenta frequenter, ut mutuum aspectum, & colloquia fugiat, ut numquam solus in occasione maneat, ut frequenter, & statim temporibus actus contritionis elicit, ut quotidie bis, aut semel conscientiam examinet, ut tales, ac tales coram Beatisima Virgine preces suudat, & hic similia. Quæ, si Panitens nolit libenter acceptare, vel si acceptata, non cureret ea in posterum exequi, absolvendus non est, quia hoc modo involuntariam occasionem suaptè sponte voluntariam reddit.

6. Sed quid dicendum de eo, qui posquam omnia adhibuit, adhuc eodem modo incidit in peccata? Respondeo: Quod si ad confessionem accedens, adhuc feriò emmendationem proponat, & eadem ulterius, vel etiam alia adhiberet remedia, absolvī potest. Ita Lumbier in explic. prop. 62. quia cum alias occasio sit involuntaria, & alias ipse adhibuerit remedia, & ultra adhibere proponat, hoc est sufficiens, ut Confessarius credat dolorem, & propositum firmum habere Poenitentem. Si tamen Poenitens omnibus medijs tentatis, invenerit nullum aliud super esse (quod ratissimè quidem continget) nisi omnino tollere occasionem, debet eam tollere, etiam cum jactu.

factura bonorum, honoris, & virtutum, quia omnia saluti animæ postponenda sunt.

7. Dico tertio: habens consuetudinem peccandi, si spes commendationis nulla apparet, non est absolvendus, etiam si ore dicat, se dolere, & proponere commendationem. Est casus expressus propositionis 60. Sed quare quando id erit, ut nulla spes commendationis appareat? Respondeo: Quod bis, aut tertiis ab solutus, adhuc nullam affert commendationem: tunc enim prudenter judicare debet Confessarius idem facturum esse deinceps Pœnitentem, nec actualem verum dolorem habere, etiam si ore proferat, se dolere. Si tamen in illa bina, aut tripla absolutione Pœnitentis non fuisset admonitus à Confessario, tunc de periculo in quo versatur, quod negetur illi absolutio: tunc de remedijs, quæ adhibere debet ad tollendam consuetudinem, si tunc admonitus remedijs acquiescat, & fit miter ea adhibere proponat, potest absolviri, quod si postea, aut remedia non adhibeat, aut postadhibita, eodem adhuc modo incidat in peccata, faciendum est quod dictum est supra de occasione involuntaria num. 5. & 6.

8. Hinc inferes primò: Quod qui adhuc non omnino consuetudinem superavit, sed tamen peccata diminuit, ita ut aliquoties se

abstinuerit, at thuc in occasione, vel tentatione constitutus, & jam rarius ceciderit, potest absolviri. Secundò: Qui nullam affert commendationem, sed tamen ad confessionem venit aliquo singulari casu perterritus; vel concione audita permotus, vel quia salvatoris quaerendæ gratia, Religionem ingreditur, potest absolviri: quia licet antea sæpius promissis non steterit, & deflexerit à proposito; præsens tamen occasio sufficiens fundamentum præbet Confessario, ut judicet propositionem nunc habere firmissimam. Tertiò: quod qui in pluribus confessionibus peccatum aliquod gravè verecundia vicit, reticuit, quod tamen nunc verecundiam vincens confiteretur, potest absolviri, etiam si magnam in eo, vel similibus consuetudinem habeat. Heroica enim illa determinatio peccatum detegendi, signum est veri propositi, non ultra incidenti in illud, & similia.

9. Dico quartò: Etiam si Confessarius judicium de vero dolore, & proposito Pœnitentis efformet; poterit aliquando ad aliquot dies absolutionem deferre, dummodo ex dilatatione damnum aliquod Pœnitenti non adveniat, v. g. quod radio affectus, non revertatur, vel in horrorem confessionis incurrit. Ratio conclusionis est, quia Confessarius non solum est Judex, sed etiam Medicus, & ut

talis potest, tūn propositum Poenitentis experiri, tūn dilatione ipsa illum terrete, ut peccatorum suorum gravitatem agnoscens, in ea non relabatur, in quo Confessarius debet juxta prudentiæ regulas procedere. Ad finem adverte, præfasas doctrinas circa occasionem proximam, & consuetudinem peccandi in omnibus peccatis cordis, oris, & operis cuiuslibet speciei locum habere. Eadem enim in omni bus est ratio.

SECT. III. An, & in quibus debeat Confessarius Poenitentem instruere?

1. **C**onfessarius non solum est Judex, & Medicus Poenitentis, sed etiam Magister, ideoquæ certum est debere illum instruere de his rebus, quæ ad ipsius animæ salutem expediant. Primo, scilicet, circa mysteria fidei. Secundo, circa modum peccata confidendi. Tertio, circa dolorem eliciendum, ei proponendo convenientia motiva. Quartò, circa remedia vitandi peccata, & occasionses, de quibus plura sparsim diximus, & præsertim sectionibus precedentibus. Solùm ergo restat inquirere an debeat Confessarius removere à Poenitente ignorantiam, quām

quām habeat erga peccata, talia pütando, quæ non sunt, vel è contra.

2. Dico primò: Si ignorantia Poenitentis sit vincibilis, & culpabilis, debet amoveri à Confessario. Ratio est clara; quia quoties cum ignorantia graviter culpabili Poenitens ad confessionem accedit, in dispositus accedit, utpote cum actuali peccato; & nisi talis ignorantia tollatur à Confessario, in eadē, hoc est, in peccato, Poenitens remanebit, nec obtinebit validam absolutionem. Si vero ignorantia sit invincibilis, nec graviter culpabilis.

3. Dico secundò: Si hujusmodi ignorantia est contra Poenitentis bonum, ut quando putat peccatum esse, quod re vera non est, debet tolli à Confessario: quia securus maximum Poenitenti damnum evaseretur, si in eo in quo posset in offenso pede procedere, ex ignorantia delinquit. Quod advertere debet Confessarius, maximè in mulieribus, pueris, & rudibus, plura sèpè confidentibus per conscientiam erroneam perpetrata, quæ peccata non sunt: v. g. Rosarium, vel alias solitas orationes non recitasse, jejunium fregisse, ad quod per ætatem, vel alia de causa non tenentur, leges, & regulas Scapularij Carmelitani non servasse, & alia plurima hujusmodi.

4. Excipe tamen quando ignorantia Poenitentis solum est circa circumstantiam aliquam, & non circa substantiam peccati, & alias Confessarius prævidet Poenitentem sublata ignorantia, majori audacia in peccata lapsorum, v. g. putat Poenitens, peccatum cum virgine adhuc ipsa sponte consentiente, stuprum esse specie distinctum à fornicatione, cum in probabilissima sententia tale non sit. Similiter putat, peccatum venereum commissum in die festo novam specie malitiam contrahere, & alia hujusmodi. In his ergo casibus cum ignorantia non sit circa substantiam principalem actus, certum enim est lapsum carnis cum virgine, & alia peccata venerea esse mortalia. Si Confessarius prævideat, aut timeat, Poenitentem notitia habita, quod illa non sint propter illas circumstantias graviora specie peccata, illa deinde facilius commissurum, convenientius erit ut taceat, & Poenitentem in sua ignorantia relinquat.

5. Dico tertio: Si talis ignorantia invincibilis non est contra Poenitentis bonum (quando scilicet invincibiliter putat non esse peccatum, quod re vera est) si Confessarius prævideat Poenitentem monitione facta facile relictorum id quod antea peccatum non esse existimat, tenetur illum admonere, & ig-

norantiam vollere. Hoc enim ad illum tamquam Magistrum spectat, ut Poenitentem ad veram, & salutarem doctrinam informet. Si vero prævideat Poenitentem id non facilè relictum, vel relictorum quidem, tamen non sine scandalo, aut gravi infamia, melius erit ut taceat, & Poenitentem relinquat in sua ignorantia, que alias utsupotè invincibilis non est peccaminosa, ac proinde nec nociva anima Poenitentis, & alias scandalum, & infamia majora tunc damna reputantur.

6. Unde inferes primò: Si Poenitens laboreret ignorantia invincibili obligationis, quam habet ad aliquam restitutionem, Confessarius prudenter ageret, illi talem obligationem non aperiendo, quando prævidet nihil esse profuturum, quatinus id sit in præjudicium tertij, aut boni communis. Secundò: Quod eodem modo se gerere debet Confessarius quando ex ipsa confessione cognoscit nullitatem matrimonij propter aliquod impedimentum dirimens, quod invincibiliter Poenitens ignorat; nam si prævideat Poenitentem non recessurum à Conjuge, vel recessurum quidem, sed cum magno scandalo, & gravi infamia, tacere debet, & meliorem oportunitatem sperare.

7. Dico quarto: Semper ac Poenitens ignorantia, aut dubio labores interrogat Con-

feslarium circa aliquod peccatum, vel circa impedimentum matrimonij, vel quid simile, debet Confessarius veritatem illi aperire: quia aliter errorem Pœnitentis positivè approbarer, quod numquam licet. In hoc autem prudentia opus est, ut non amplius Confessarius detegat, si inconvenientia dicta in conclusione antecedenti prævideat. Videatur P. Sogneri in suo Aureo libello de Confessario instrueto, cap. 7.

*SECT. IV. Quām opinionem sequi
debeat Confessarius in Adminis-
tratione Sacramenti Pœni-
tentiae?*

I. **T**riplicem sensum potest habere hæc difficultas. Primo: An Confessarius possit, & debeat se acommodare opinioni probabili Pœnitentis, relicta sua probabiliti, & tutiori in rebus non spectantibus ad valorem Sacramenti. v. g. In eo quod Pœnitens debeat, vel non debeat restituere? Secundo: An liceat idem Confessario in rebus spectantibus ad valorem Sacramenti ex parte Pœnitentis, v. g. quoad dolorem? Tertio: In rebus spectantibus etiam ad valorem ex parte

parte ipsius Confessati, v. g. quoad absolu-

tionem?

2. Ad primum dico primò: In talibus re-
netur Confessarius se acommodare probabili
opinioni Pœnitentis, quæ verè probabilis sit,
relicta sua probabilitori. Ita PP. Tamburin.
& Card. de Lugo, apud quem plures alii.
Probatur: Corfessarius tenetur absolvere Poe-
nitentem, quandiu est benè dispositus; sed
Pœnitens sequens opinionem verè probabi-
lem, est benè dispositus; siquidem ita pruden-
ter operatur: ergo. Dixi, verè probabilem,
quia si talis in se non sit, etiam si talis judice-
tur à Pœnitente, non potest Confessarius illi
se acommodare, quia tunc Confessarius im-
prudenter operaretur.

3. An verò ad id teneatur Confessarius
sub mortali? Aliqui negant; sed contrarium
ut verius tenent PP. Suarez, Sanch. Lugo,
Tamburin. & Diana: quia est materia gravis
contra jus, quod Pœnitens sua confessione
adquisivit, ut absolvatur; cum limitatione
tamen, quando vel confessio est de solis ve-
nialibus, vel ita brevis, & de tali materia, ut
non censeatur grave onus Pœnitentis alium
Confessarium adire: tunc enim non tenetur
sub mortali Confessarius absolvere contra
suam opinionem. Adverte insuper, quod
Confessarius proprius, qualis est Parochus

teneret Pœnitenti se conformare, toties quoque ad illam recurrerit, quia tenetur audire. Confessarius vero non proprius, cum non teneatur, confessionem Pœnitentis audire, poterit etiam eum monere, ne iterum redeat, nisi prius opinionem suam depoluerit.

4. Circa secundum, & tertium: Major est difficultas propter Decretum Innocent. XI. qui in prima propositione damnata inter 65. prohibet, ut illicitum, in conferendis Sacramentis usum opinionis probabilis, relictam tutioni de valore Sacramenti. quia supposita prohibitione, certissimum est, non licere Confessario uti opinione probabilis, relictam tutioni de valore Sacramenti in his, quæ ad ipsum spectant, ut potè, qui conferens est, ut sunt absolutio, & intentio: de jurisdictione enim diximus supra disp. 4. sect. 3.

5. Quæres tota difficultas est circa secundum punctum, an tam Pœnitens, quam Confessarius possint uti opinione probabilis, relictam tutioni de valore Sacramenti in his, quæ ad Pœnitentem spectant. Et quidem omnes, qui de hujus, & aliarum propositioniorum damnatione hactenus scriperunt, in eo conveniunt, id non esse in ea propositione formaliter damnatum: propositione enim loquitur de opinione probabilis in conferendis Sacramentis, & hoc ad Confessarium spectat, non in sus;

suscipiendis, quod ad Pœnitentem spectat. Sed an id sit virtualiter damnatum propter identitatem rationis, quæ invenitur in Confessario, & Pœnitente, ita ut non licet Pœnitenti uti opinione probabili, relictam tutioni? Negat Mag. Hozes, & in re Corelia, quatenus in explicatione hujus propositionis varias opiniones probabiles assert circa dolorem, quæ licite ad proximam possint reduci, cum contradictriae earum sint tutiones.

6. Alij vero inter quos P. Card. qui hac de re eruditissime, & copiosissime tractat affiant, & defendunt, jam non esse licitum neque in his, quæ le tenent ex parte Pœnitentis, dummodo sint de valore Sacramenti. Et ratio est, quia ideo Pontifex damnat inconferente usum opinionis probabilis, relictam tutione, tum ne ponatur Sacramentum periculo frustrationis, tum ne cedat in damnum animarum. Si enim talis opinio probabilis coram Deo falsa sit, certum est, quod cum illa non fiet Sacramentum, nec anima Sacramenti eff. etus obtinebit, sed hoc ipsum inconveniens invenitur ex parte suscipientis: ergo. Minor patet, quia si opinio probabilis, v. g. de dolore, qui se tener ex parte suscipientis coram Deo falsa est, certum est, quod nec fiet Sacramentum, nec anima Pœnitentis obtinebit effectus Sacramenti.

7. Hec opinio mihi arridet; sed tamen pro illius intelligentia aliqua notanda suot. Primo: Quod si opinio non solum sit probabilis, sed etiam moraliter certa, quæ ut talis communiter ab omnibus reputatur, licet aliqui contraria defendant, potest licet ad praxim reduci, etiam si contraria sit tutior. Exemplum sit in contritione perfecta, quæ à non nullis tequititur ad Sacramentum Pœnitentiæ, & absque dubio tutius est eà uti, ut potè in qua nullum periculum adhuc levissimum intercedit. Contraria tamen opinio, quod scilicet sufficiat attritio, est moraliter certa, & ut talis reputatur ab omnibus fere DD. & ideo potest absque ullo scrupulo ad praxim reduci, quia nec damnatio loquitur de opinione certa, sed solum de probabili, & alias quicumque timor defrustratione Sacramenti, & fructus illius non erit prudens.

8. Secundò: Quod licet non sit licitum uti opinione solum probabili, relicta tuiore de valore Sacramenti, etiam ex parte suscipientis, non propterea talis opinio desinit esse probabilis, quod verum est etiam ex parte conferentis, quod exemplo patebit. Opinio, v. g. assertens absolutionem validè dari sub hac forma: *te absolvo*, adhuc post damnationem est probabilis, & ut talis potest defendi. Pontifex enim non damnat dicere esse

vali-

validum Sacramentum, sed id in sua probabilitate relinquit. Opinio verò assertens etiam licet posse dari absolutionem sub illa forma jam post damnationem est improbabilis, cum totius sit uti forma usitata: *Ego te absolvo à peccatis tuis*, quam plurimi DD. necessariam esse ad valorem defendant, & Pontifex damnet esse licitum relinquere tuiorem opinionem.

9. Tertiò: Quod in casu necessitatis non erit illicitum uti opinione probabili. Unde licet solum sit probabile, lixivium, v. g. esse materiam sufficientem ad valorem Baptismi; in casu tamen necessitatis, in quo non detur aqua naturalis pura, detur autem lixivium, licitum erit eo uti ad Baptismum; quia tunc non relinquitur materia tuiorum, ut potè quæ non datur, & ita petit necessitas animæ, cui modo, quo possit debet provideri.

10. Quartò: Quod opiniones aliae, quæ non versantur circa valorem Sacramenti, nec formaliter, nec virtualiter manent in praedicta damnatione contentæ. Tales sunt (quod ad nostrum institutum confessionis spectant) quod peccata dubia, & circumstantia notabiliter aggravantes intra eamdem speciem non sunt materia necessaria confessionis, & aliae similes, quæ solum versantur circa integratatem materialē confessionis; integrati-

tas autem materialis non est de valore Sacra-
menti.

*SECT. V. Quid faciet Confessa-
rius, qui erraverit in absol-
vendo?*

1. **T**ripliciter potest errare Confessarius:
Primò: Circa valorem Sacramenti, ut si absolvit sine jurisdictione, aut debita dispositione Pœnitentis. Secundò: In damnum tertij, vel ipsius Pœnitentis, ut si non obligavit ad restitutionem, quando ad eam Pœnitens tenebitur, vel è contra, cum obli-
gavit ad restitutionem indebitam. Tertiò: Circa alias res, quæ nec damnum tertij, nec irritationem afferrunt Sacramenti, ut si non interrogavit de numero peccatorum, vel Pœnitentem non admonuit, ut debebat, &c.

2. Circa primum ergo dico primò: Si Confessarius culpabiliter se habuit in eo errore, debet etiam cum gravi suo incommodo Pœnitentem admonere; si verò inculpabili-
ter, & sit spes quod Pœnitens iterum confi-
teatur, ad nihil tenetur, secus verò si non sit ea spes, ut si esset Pœnitens graviter infirmus,
& illa crederetur forè ultima confessio. Pri-
ma pars probatur: Quilibet tenetur refarcire
dam-

damnum suà culpà illatum, & maximè dam-
num spirituale, etiam cum gravi incommo-
do suo, & Confessario imputabitur, quod
Pœnitens in statu gratiæ non constituantur.
Secunda pars constat: Quia in sequenti con-
fessione bona fide ficienda, indirectè abfol-
vetur Pœnitens à peccatis illis non legitimè
absolutis, unde non periclitabitur salus æter-
na Pœnitentis.

3. Et hinc patet tertia pars: Quia si Pœ-
nitens non ultra confessurus sit, manet in ne-
cessitate extrema, & periculo æternæ dam-
nationis. Praxis autem admonendi Pœniten-
tem, ne sigillum frangat Confessarius, hæc
erit, si veniam à Pœnitente petat cum illo
loquendi de confessione præterita, & de re
maximè necessaria ad illius salutem spiritua-
lem. Tunc si veniam impetreret, illum de er-
rore admisso commonebit. Si non impetreret,
ad nihil tenebitur, quia jam est functus suo
munere, quantum potuit. Quod si Pœnitens
antequam admoneatur, iterum ad eundem
Confessarium confessionis ergo accedat, tunc
non requiritur peritio venia, juxta dicenda-
cum agamus de sigillo confessionis.

4. Circa secundum, dico secundò, dis-
tinguendum esse primò: An Confessarius po-
sitivè obligaverit, vel deobligaverit ad resti-
tutionem, vel solùm negativè, tacendo sciliq-
ue non.

cet, nec advertendo Pœnitenti, quod facere debeat? Secundò: An id bona, vel mala fide fecerit Confessarius? Nunc ergò ad resolutionem. Si Confessarius mala fide positivè obligavit, aut deobligavit Pœnitentem ad restitutionem, tenetur modò dictò illum admonere. Quod si tunc Pœnitens nolit acquiescere, vel jam non possit restituere, cum antea posset, tunc tenetur Confessarius ipse restituere, quia fuit causa positiva damni, & ideo tenetur ex justitia.

5. Si verò id bona fide fecerit Confessarius, tenetur etiam Pœnitentem admonere propter damnum urgens tertij adhuc cum aliquo proprio incommodo, licet non cumentanto, ac si mala fide processisset. Ad quod quidem tenetur ex justitia (licet Tamburinus solum ex charitate teneri affirmet) sicut, qui inculpabiliter alienam domum incendit, ut primū id adverterit, tenetur ex justitia etiam cum aliquo incommodo ignem extinguiere, licet alius, qui non incenderit, solum ex charitate teneatur. Postquam autem Pœnitentem admonuerit, si Pœnitens nolit, aut nequeat restituere, ad nihil tenetur Confessarius; cum jam non sit causa moralis illius damni.

6. Quando autem non positivè, sed solum tacendo errorem illum Confessarius admisit, si bona fide processit, ad nihil tenetur, quia

pud

non est causa moralis damni. Si vero mala fide, tenetur Pœnitentem admonere, ne sua causa damnum innoeens patiatur. Quod si non admoneat, peccabit quidē, non tamen tenebitur ad restitutionem; quia non tenetur ex justitia querere bonum temporale aliorum, & alias damnum positivè non causavit.

7. Circa tertium: Quando scilicet Confessarius non interrogavit numerum, circumstantias, &c. absque damno tertij, vel Sacramenti, si id bona fide, & inculpabiliter fecit, ad nihil tenetur. Si vero mala fide debet diligenter moralē adhibere, ut Pœnitentem admoneat, quia jam esset causa moralis, ut Pœnitens saltem materialiter præceptum integratatis confessionis non adimpleat;

quod non est verū quando bona fide processit.

DIS.